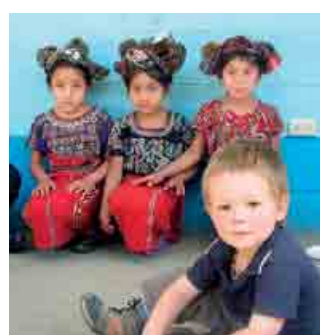

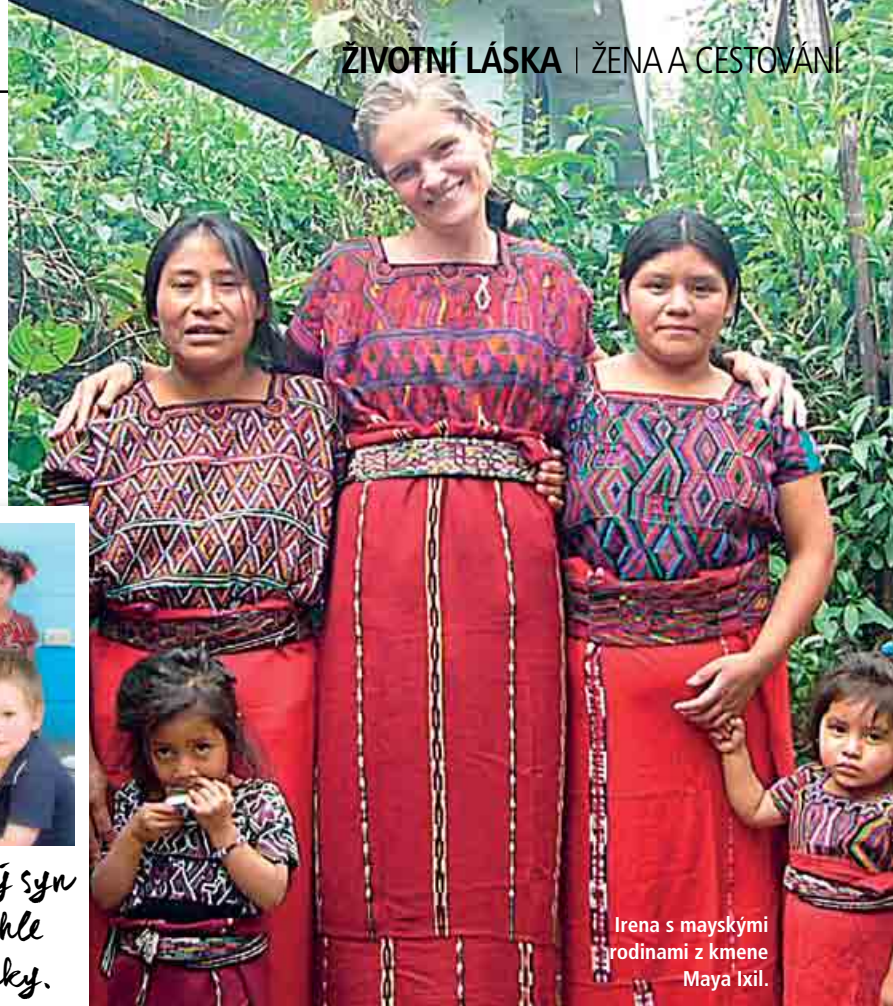
Džungle skrývá
nádherné mayské
pyramidy Tikal.

U nás je vidáme
jen v zoo, tady
žijí volně.

Irenin dvouletý syn
Nicolas si rychle
našel kamarádky.

Irena s mayskými
rodinami z kmene
Maya Ixil.

Můj druhý domov je GUATEMALA

Když Irena DeLave navštívila před sedmi lety Guatemalu poprvé, měla pocit, jako by konečně dorazila domů. Od té doby se do této chudé, leč půvabné středoamerické země vrací pravidelně.

Poprve sem Irena přijela v roce 2007 s batohem na zádech a v doprovodu svého amerického manžela Paula, s nímž tehdy poznávala svět. „Od první chvíle říkám Guatemale Indie Latinské Ameriky,“ začíná své vyprávění. „Nic není přesně dané, ve vzduchu je cítit neustálé vzrušení a nejasné očekávání. Nikdy přesně netušíte, co bude dál.“ Zamílovala si mayské indiány, původní obyvatele, kteří dodnes tvoří 60 procent zdejší populace. Okouzila ji jejich kultura, tradice a všudypřítomné pestré barvy, podlehla jejich úsměvům, lásce a pokoře – navzdory nelehkému životu v chudobě.

„Mayové jsou katolíci i evangelíci, ale náboženské rituály propojují s vlastními

tradicemi a mají stále velmi blízko k Matce Zemi. V katolickém kostele například zabíjejí slepice, a také rádi a hojně krkají, protože tím ze sebe vyhánějí zlé duchy,“ zmiňuje Irena jeden z mnoha paradoxů této země.

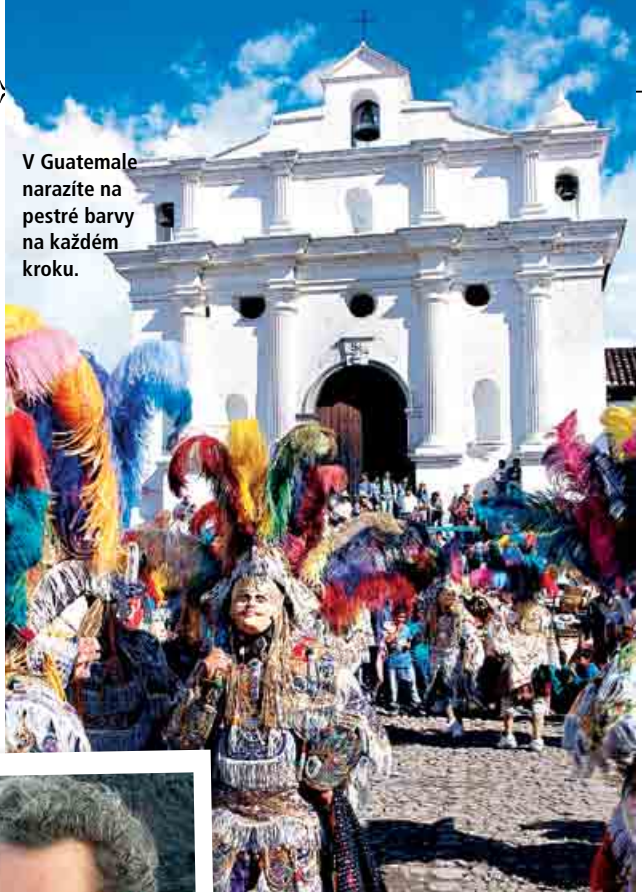
Mayské pyramidy i jezera

První měsíc se Irena s Paulem na vlastní oči přesvědčili, že název Guatemala je přiléhavý – pochází totiž z indiánského slova, jež v překladu znamená místo obklopené stromy. A opravdu téměř polovinu státu dosud pokrývají tropické pralesy. Ale také vysoké hory, činné sopky a nádherné vodopády. „Guatemala je zajímavá pro ty, kdo touží objevovat nevidané a mají rádi dobrodružství. →

Nádherná a nebezpečná. Sopka Santiagu (2488 m) často hrozí erupcemi.

V Guatemale narazíte na pestré barvy na každém kroku.

Irena s manželem Paulem, bez jehož podpory by se neobešla!

„Na pobřeží jsou samozřejmě také pláže, ale jsou lávové, černě zbarvené, takže za klasickým odpočinkem u moře jezdí turisté spíše do sousedního Mexika,“ říká Irena, která z vlastní zkušenosti doporučuje vyšlápnout si na sopku. Třeba na stále aktivní Pacayu nebo sopku Tajumulco, která je zároveň největší horou v celé střední Americe (4220m). Pokud vás láká spíše historie, nenechte si ujít mayské pyramidy – například Tikal nebo El Mirador – ukryté v džungli. Naopak se současností se potkáte třeba na pestrých mayských trzích, za návštěvu stojí třeba trh v Chichicastenango.

Mimořádným magnetem je Lago de Atitlán, jezero obklopené sopkami a mayskými vesnicemi, které slavný německý cestovatel a přírodovědec Alexander von Humboldt právem označil za nejkrásnější jezero světa. V 60. letech minulého století ne náhodou učarovalo také americkým hippies a duch generace „květinových dětí“ je tu patrný dodnes. Atitlán byl a stále je velmi magické a energeticky silné místo, kde měla Irena možnost zúčastnit se veřejnosti běžně nepřístupných mayských náboženských ceremonií. Při další cestě o rok později ji ostatně jezero znovu

přitáhlo, bydlela nějaký čas v jednom z duchovních center a trávila čas meditacemi, duchovními cvičeními a podstoupila také púst. „Mohla jsem být dokonce i u dalších mayských obřadů – připravovali se tehdy na vibrační změny spojené s rokem 2012,“ vzpomíná na nezapomenutelné.

Hurá do školy!

Španělštinu studovali Irena s Paulem ve škole CBA v horském městečku Quetzaltenango. Škola je mezi studenty populární, protože jim zprostředkovává ubytování přímo v rodinách a 10 procent z jejich školného odvádí na sociální projekty (podporu vzdělávání, zdravotnictví, zalesňování). „Studium

bylo intenzivní – na jednoho žáka připadal jeden učitel – takže co jsem se tam naučila za měsíc, na to bych tady potřebovala rok,“ pochvaluje si Irena. Po škole pomáhala jako dobrovolnice v tamějším sirotčinci, Paul pro změnu vyráběl školní nábytek. O víkendech si pak najímali průvodce z řad Mayů, které škola zaměstnávala, a podnikali výlety k jezerům a lagunám, z nichž stojí za zmínku jezero Laguna Chicobal. Koho láká koupel v horkých pramenech, neměl by si nechat ujít návštěvu Fuentes Georginas, kam lze podniknout i trek přes deštný prales a bambusový les. Za vidění stojí i rodinné kávové plantáže, sdružené do spolků a hospodařící dle zásad fair trade.

„Vízum jsem měla jen na tři měsíce a odjezd jsme hodně obřečela. Uklidnilo mě až skálopevné rozhodnutí, že se sem prostě musím vrátit,“ říká Irena.

Chudoba a pohostinnost

A rok poté se to opravdu stalo. Irena pobývala na stejných místech, opět pracovala jako dobrovolnice. Domů do Prahy, kam s Paulem mezitím přesídlili, se vracela ještě s většími potížemi než minule. „Řešila jsem tehdy, jak mám tady v Čechách žít a co dělat,“

Turisté sem jezdí za nádhernou přírodou.

Lidé jsou tu chudí, ale pohostinní.

Mayské ženy se podílejí na zalesňování své země.

svěřuje se. Posléze otěhotněla, narodil se jí syn, a když byly Nicolasovi dva roky, odletěla do Guatemaly potřetí, tentokrát i s ním. „Věděla jsem, že to není nebezpečné a že když budu chtít, můžeme bydlet v západně vybaveném penzionu s bio stravou. Ale pochopitelně jsme jeli do hor.“ Blíž a blíž poznávala různé stránky života Mayů, nakonec ji se synem ubytovala jedna rodina dokonce u sebe doma. „To není samozřejmá věc, protože oni nejsou na návštěvy ze západu zařízení. Většinou jsou strašně chudí. Mají domy splácané z hlíny, plastu, dřeva nebo plechu, místo podlahy jen udusanou hlínu. Vaří na otevřeném ohni a jejich jediným majetkem je často – kromě dřevěného stolu, lavice a pár slepic – jedna velká postel pro všechny obyvatele domu. Já měla štěstí, že jsem se setkala na místní poměry s bohatou rodinou, která vlastnila dva pokoje a dvě postele,“ usmívá se Irena.

Pořďte si strom

Irena měla jasno v tom, že chce pomáhat, a měla vymyšlené jak. Všimla si, že jestli mayské ženy umí něco opravdu skvěle, tak je to tkaní. Dokážou vytvořit čarokrásné látky, z nichž šijí pestroba-

revné deky, polštáře, tašky, peněženky, pouzdra na tužky nebo na kosmetiku, houpačí sítě a houpačí křesla... Zkrátka cokoli si vzpomenete. „Věděla jsem, že se jejich zboží, z velké většiny vyrobené podle zásad fair trade, bude u nás líbit. Napřed jsem vše, včetně krásných šperků, prodávala po kamarádkách, pak manžel řekl, proč si nezaložím e-shop,“ popisuje Irena zrod projektu Love for Guatemala (www.loveforguatemala.com). Zavázala se z peněz získaných z prodeje každého výrobku nechat vysadit dva stromy. A dnes je díky jejím aktivitám Guatemala bohatší o 814 nových stromů. „Zdejší eroze je opravdu katastrofální a v období dešťů tak mnoho lidí přijde o přístřešky a leckdy dokonce o život. Proto je důležité nabízet alternativy kácení a přimět obyvatele mayských vesnic zakládat lesní školky a stromy prodávat tam, kde jsou třeba,“ vysvětluje Irena.

V současnosti spolupracuje s více než 60 ženami ze tří různých komunit, jimž tak dopřává tolik potřebný pravidelný příjem. Z prodeje guatemalských starostlivých panenek, o nichž legenda praví, že když si je dáte přes noc pod polštář, do následujícího rána vaše problémy a starosti zmizí, zase podporuje školní docházku dětí z chudých rodin z mayského kmene Ixil u města Nebaj. „Za školy se tu tvrdě platí, takže třeba v rodině se šesti či sedmi dětmi má šance získat školní vzdělání maximálně jedno nebo dvě děti, a to jen na pár let. Holčiček se tato šance většinou netýká vůbec,“ dodává Irena. No, a poslední aktivitou, kromě osvěty, je zprostředkování dobrovolnictví v Guatemale a studia španělštiny.

Dobrodružství na obzoru

Momentálně žije přípravou poznávací cesty do Guatemaly, kterou pořádá pro deset přihlášených účastníků letos v červnu. „Už teď mám několik náhradníků. Ráda bych vyhověla všem zájemcům, ale zároveň nechci vytvářet větší skupinu, abychom nepůsobili jako organizovaná cestovní kancelář. Čeká nás dobrodružství, ostatně jako vždy,“ slibuje Irena. ■

MARTINA COUFALOVÁ

INZERCE

OD PŘÍRODY OSVĚŽUJÍCÍ SLÁDKOVA LIMONÁDA

Staropramen Sládkova Limonáda, to je 100% přírodní nealkoholické osvěžení s jemnou sladovou chutí. Nejsou v ní žádné konzervanty ani umělá barviva. Takže pokud ze sebe chcete mít dobrý pocit, nemusíte jezdit sázet stromy až do Guatemaly.

www.sladkovalimonada.cz